Ч. 283 Середа 18 (30) грудня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Сойм.

(1. засїдане з дня 28 грудня 1896).

По богослуженях в соборній церкві сьв. Юра і в латиньскій катедрі зібрали ся посли в сали соймовій, а Є. Ексц. п. Маршалок краєвий відкрив о 12 год. 20 мін. засїдане повідомляючи палату, що патентом цїсарским скликано сойм на сей день. Повитавши відтак послів покликав Маршалок на провізоричних секретарів послів: Каратницкого, Стан. Незабитівского, Урбаньского і Ґурского. Опісля промовив Маршалок (бесїду подаємо в скороченю):

По довгім ряді лїт рік сей, що сими днями кінчить ся, творить успішну зміну, котра додає охоти і відваги до борби о дальший бит економічний та позваляє з більшим спокоєм розважити положене і шукати способів ратунку в переконаню, що они не будуть безуспішними. Бажаю, щоби сей стан річи надав пятно сегорічній сесиї, щоб ми спокійно і згідно розпочали нашу роботу.

Не зражаймо ся браком видних успіхів наших заходів вже в першій хвили, а памятаймо, що лиш витревалість на вибраній дорозї може принести додатні успіхи. Судім наші відносини тверезо, безсторонно, безупереджень і будьмо вільні від тої сторонничої і злобної критики, котра зражає, знеохочує і дразнить, а не поліпшує і не поправляє, а неґуючи навіть то, що добре, не переконує нікого.

Дальше згадав Маршалок про роботи соймові, а передовсїм о **новім законі дороговім**, котрий Видїл краєвий предложив не лиш наслїдком ухвали Сойму, але в переконаню, що реформа того закона єсть конечна. Проєкт Видїлу краєвого єсть опертий на одностайнім і рівномірнім розкладї повинностий дорогових, розкладає головний тягар удержаня доріг на підставі додатків до податків, полишаючи мінімальну престацию особисту від родини, котру однакож кождий може сплатити готівкою. Тим способом не можна нікого змушувати до якого небудь причинку в натурі або в роботї.

Закон знижає о половину дотеперішну престацию для кляс найменше заможних, а вкладає на Раду повітову обовязок увільняти зовсїм від престаций убогих і тих, котрі не можуть єї виконати. Проєкт вводить нову катеґорию доріг громадских під назвою **доріг громадских І-ої кляси**. Дороги такі субвенционовані, а часто адмінїстровані самими видїлами повітовими, були доси фактично в деяких частях повіта, але не було їх всюди. Маршалок звернув ся з просьбою до послів, щоби они оцїнили проєкт прихильно і ухвалили єго.

В справі **реформи громадскої** згадав Маршалок про звістну відповідь правительства, котре готове взяти ініциятиву в сїй справі. О напрямі тої реформи годї нинї говорити, скоро правительство не може ще рішучо сказати, яке займе становище. А поки що єсть обовязком покликаних до того чинників вплинати успішно на адмінїстрацию громадску без взгляду на будучу реформу. Маршалок згадав тут про свою подорож люстрацийну по повітах і сказав, що коли цїлий ряд Рад повітових нераз навіть серед трудних обставин міг витворити взірцеву адмінїстрацию льокальну, то так може, так і буде всюди.

Дальше говорив маршалок о проєктї закона о шпиталях, котрий доси не міг дійти до другого читаня, і о зелїзницях льокальних а відтак звернув на буджет краєвий на 1897 р. Маршалок звернув увагу на то, що в сїй хвили сплачено вже всї пожички емісийні крім 4-процентової з 1893 р., а коли буджет замикає ся незначною надвишкою, то цїлу проґраму сплати довгів індемнїзацийних виконано вповні і точно.

Буджет на 1897 р. виказує збільшене видатків передовсїм в трох роздїлах: кошти лїченя, удержуване шкіл народних і реґуляция рік. Що-до сеї послїдної справи, то в сегорічнім буджетї знаходить ся перша рата на реґуляцию горішного Днїстра з притоками. Маршалок звернув увагу на то, що сойм в 1898 р. буде мусів шукати нових доходів. В буджетї на слїдуючий рік треба буде числити ся з наслїдками реформи податкової, котрих годї нинї обчислити. Видатки адмінїстрацийні збільшать ся, бо треба буде управильнити платню урядників краєвих. Давши погляд на буджет промовив Маршалок по руски! „Витаю сердечно послів рускої народности, запрашаючи їх до спільної і згідної працї. Як завсїгди так і тим разом будуть Вам, мої панове, товаришити мої найгорячійші бажаня, щоби Ви сильні довірєм Ваших виборців, працею Вашою приложили з нами нову цеголку до добра краю, котрого єсте синами, і успішного розвою народу руского, до котрого належите“. — Згадавши

---

4)

Дивна пригода.

(З анґлїйского — Марка Твена.)

(Конець).

— Тепер рад би я пізнати тих трех заговорників, що суть тут в кріпости.

Вікльов — як менї здавалось — хотїв мене задурити фальшивими зізнанями, але я показав єму ті загадочні картки, які найдено при двох рекрутах і то спонукало єго надуматись инакше. Я сказав єму, що ми вже двох увязнили, а він мусить нам тепер показати ще третого. Тим він дуже наполохав ся і став проситись:

— Ах, будьте ласкаві, не жадайте того від мене. Він убив би мене.

Я успокоїв єго, щоби не бояв ся. Він не буде сам, лише з нами і ми єго оборонимо. До того-ж велю людям виступити без оружия. Відтак приказав я уставитись в подвірю рекрутам і перейшов з хлопцем, що дрожав як осиковий лист, поперед фронт. Притім удавав я цїлком байдужного Вкінци заговорив щось Вікльов до одного з рекрутів і ледве відійшов кілька кроків від него, арештовано рекрута.

Скоро лише повернули ми до комнати, велїв я тих трех увязнених ставити перед мене.

Ввели першого і я обернув ся до хлопця:

— Ну Вікльов, розваж же собі добре і говори чисту правду, не додавай нїчого і не уймай. Хто є той чоловік і що ти знаєш о нїм?

Хлопець, що доси стояв на боцї і не обзивав ся, подивив ся на вояка і сказав не надумуючись:

— Єго правдиве імя Джордж Брістав. Він з Нового Орлеану, був другим керманичем на кораблї „Капітоль“ через два роки. То дуже небезпечний чоловік і сидїв два рази за убийство: раз за то що убив моряка Гайда, а другий раз корабельного хлопця, котрий не хотїв робити якоїсь роботи, що не належала до него. Він шпіґун, присланий сюди полковником. Він був також третим керманичем на кораблї „Сьв. Николай“ в часї, як той корабель затонув коло Мемфіс і єго мало що тодї не убили люди, бо він обрабував мерцїв і ранених, котрих по корабельнім нещастю уложено в ратункових човнах.

І так дальше і дальше. Він оповів о цїлій минувшости того чоловіка. Коли скінчив, спитав я рекрута:

— Що маєте на то сказати?

— Даруйте, пане коменданте, але то найпоганїйша брехня, яку хто коли видумав.

Я велїв єго назад відвести до вязницї і припровадити другого. З тим було так само і так само було з третим. Хлопець оповідав як найподрібнїйше історию житя кождого з них і нїгде не суперечив собі. Але ті люди казали, що то все брехня і всього випирались; не хотїли нї до чого признатись. Я велїв їх знов замкнути і прикликував по одному з прочих увязнених. Вікльов оповідав о кождім, з котрого міста на Полудни він походить і кожду дрібницю в єго зносинах з заговірниками.

Але всї перечили і нїчого не признавали. Мужчини видали ся і лютились, женщини плакали. Після їх зізнань всї они були людьми невинними, походили з західних сторін Сполучених Держав: любили свою вітчину більш всього на сьвітї. Менї гидко було дальше їх слухати, я велїв завести їх назад до вязницї і переслухував Вікльова дальше:

— Де є ч. 166 і хто то є Б. Б.?

Але тут мусїв я перервати. Нї просьби нї погрози не помагали. Час наглив — треба було імити ся найострійших средств і тому велїв я хлопця підтягнути за великі пальцї в гору. Він так кричав з болю, що я не міг слухати. Однако я мусїв перемогти себе і Вікльов закричав вскорі з плачем:

— Ах, прошу, спустїть мене, я зізнаю.

— Нї, перше зізнавай, а тодї велю тебе спустити.

Кожда хвиля була для него вічностию і тому він крикнув скоро:

— Ч. 166 готель „під орлом“.

То була нужденна гостинниця, куди заходили самі підозріні люди.

Тепер велїв я єго спустити і спитав, яку цїль мав заговір.

— Нинї в ночи добути кріпость — відповів хлопець дрожачи і заходячись з плачу.

— Чи маю в своїх руках вже всїх провідників заговору?

— Всїх крім тих, що суть під ч. 166.

— Що значить Remember XXXX?

Нїякої відповіди.

— Який оклик для ч. 166?

Знов не відповів нїчого.

— Що значать букви Ф. Ф. Ф. Ф. Ф. і

відтак по польски про гостину Монарха в нашім краю, закінчив Маршалок свою бесїду трикратним окликом в честь Є. Вел. Цїсаря.

Новинки.

Львів дня 29-го грудня 1896

— **Іменованя.** П. Мінїстер скарбу іменував старшого інспектора сторожі скарбової другої кляси Йос. Добію старшим інспектором тої-ж сторожи першої кляси. — П. Мінїстер рільництва іменував лїсового практиканта Ів. Малецкого ад'юнктом лїсової інспекциї, а ад'юнкта будівництва Ант. Гольцмілєра інжинером будівництва. — Президент ц. к. висшого суду краєвого у Львові іменував канцелїстів краєвого суду Вол. Вельпля і Ром. Томашка офіциялами висшого суду краєвого у Львові. — Львівский ц. к. висший суд краєвий іменував офіцияла ц. к. висшого суду краєвого Сильв. Годелього ад'юнктом урядів помічних при тім-же судї, а канцелїста окружного суду в Станиславові Мих. Микулина ад'юнктом канцелярийним ц. к. окружного суду в Золочеві. Дальше іменував ведучих ґрунтові книги канцелїстів судових: Никод. Збєгеня в Городку для Городка, Мих. Цвенарского в Перемишлянах для Перемишлян, Вінт. Пшибильского з Ярослава для Ярослава, Фел. Сливиньского в Микулинцях для Заболотова, Ів. Пелчиньского в Стрию для Бучача, Казим. Бема в Дрогобичи для Товмача, Фр. Вовконовича з Теребовлї для Збороза, Сильв. де Льож в Стрию для Щирця, Фр. Бяловоиса в Печенїжинї для Буска, Ем. Альбиновского в Угнові для Угнова, Моч. Шумляньского в Городенцї для Обертина, Ів. Ясиньского в Радиминї для Глинян, Мар. Анджейовского у Львові для Снятина, Ів. Свидзиньского в Чорткові для Ходорова, Казим. Малецкого в Мостах для Галича і Том. Гібша у Львові для Чесанова.

— **Самоубийство.** Іван Феццуляк, селянин з Глинного коло Лїська, вертаючи з Сянока з роботи при зелїзници домів, повісив ся в Лїську на плотї при улици. Самоубийства допустив ся Феццуляк по пяному.

— **Клопоти з Канадою.** В „Посланнику" пише о. М. Мосора: Дня 13-го падолиста вибрала ся з Поручина під Бережанами одна родина до Канади, зложена з 11 душ. Був се Стефан Сьвятий зі своїм зятем Гнатом Костевим з Буща. Душею цїлої родини був Луць Сьвятий, син Стефана. Він то намовив до еміґрациї і по многих трудах та клопотах довів еї до кінця. Що він набідував ся, заким вибрав ся з рідного краю, того годї і описати. Досить сказати, що его заходи тревали довше як пів року, заким позалагоджував всї приписані правом формальности. В тім часї ходив з 20 разів до Нараєва на почту і зробив звиш 40 миль. До Бережан за пашпортом до старостства і до нотаря з записами проданого ґрунту ходив 10 рази. Зробив отже 30 миль. З гори за корабель за всї особи заплатив до 600 зр. Метрики, штемплї, сьвідоцтва моральности і пашпорти коштувало то звиш 20 зр. Ґрунт продав за 1.500 зр., але що до 1.000 зр. розминуло ся в краю, то не знаю, що він з оставшими грішми зробить в Канадї. Коли там за ґрунт прийде ся платити? Послїдна вістка надійшла до села Поручина, що Луця Сьвятого арештувала поліция у Львові тому, що він ще есть приналежний до войска.

— **Еміґрация в Галичинї.** Зі справозданя галицкого видїлу краєвого виходить, що Галичина перемогла уже еміґрацийну хоробу. Тепер уже еї там мов би не було зовсїм. До мая с. р. вандрівка в заморскі краї прибільшала ся, від мая почала уставати через те, що бразилїйске правительство замкнуло пристани для галицких переселенців. Немале враженє наробили оповіданя тих, що вернули з Бразилїї. Кождий хто вернув звідтам, дякував Богу, що вирвав ся з того пекла і десятому відраджував їхати на власну загубу. Щоби докладно розвідати ся про наших людий в Бразилїї та про тамошні відносини, вислав краєвий видїл на свій кошт професора університету дра Й. Семірадзкого і о. І. Волянського гр. кат. пароха з Острівця. Оба делєгати виїхали в липни, а повернуть в січни 1897 року. До тепер виїхало було 3.820 родин, а 18.475 осіб з 28 повітів всхідної і одного повіту західної Галичини. За те що намавляли людий до еміґрациї, покарало правительство 210 людских агінників грошевими карами в сумі 1.597 зр. і 1.386 днями арешту; 108 осіб передали судови, а з них покарав суд 9 осіб, увільнив 34, а решта остає в слїдстві. Аґенти стратили ґрунт під ногами в Галичинї і кинулись тепер вербувати людий з Буковини.

— **Велика дефравдация.** В Констанції, в Швайцариї, відкрито з тамошній філїї нїмецкого державного банку дефравдацию на суму 610 тисячів марок. Крадежи допустив ся аґент торговельний тої філїї Геґель. Він вже від трех лїт обкрадав банк, та всї гроші програвав на біржи, а свої крадежи покривав фальшованими векслями. Так украв 350 тисяч, а коли видів, що крадїж мусить видати ся, украв минувшого тиждня ще 260 тисячів готівки і утїк. Утїкав до Італїї, але в дорозї змінив свій намір і на станції Ліхтенштайґ в Швайцариї, затруїв себе морфіною. Там его найдено ще живого і віддано до шпитали.

— **По американьски.** Аби для бідних дїтий зібрати як найбільше гроший, видумали американьскі женщини дуже практичний спосіб. Они означеного дня наймають ся за кондукторів при міскім трамваю і жертвують зароблені гроші на добродїйні цїли. Очевидно їде того дня неодин такий, кому перше не прийшло би і на гадку їхати трамваєм; до таких належать іменно паничі, котрі задля якоїсь панни хочуть також причинити ся до доброго дїла. Хитра дирекция трамваю радо жертвує і з своєї сторони третину денного доходу на означену цїль, бо тодї має справдї небувалий заробок.

— **Помер** в Берлинї, в суботу рано, славний фізиольоґ, професор Ді Боа-Реймон, в 78-тім роцї житя.

М. М. М. М.? Відповідай, бо инакше велю тебе знов підтягнути.

— Не відповім. Радше умру. Робіть що хочете.

— Погадай, що говориш, Віклов! То послїдне твоє слово?

— Послїдне — сказав твердим і певним голосом. — Так як люблю мою гноблену вітчину, так само ненавиджу всьо, що осїняє сонце Півночи. Радше умру, як виявлю ті річи.

Я велїв его знов підтягнути. Аж серце краялось на крик бідного хлопця, але мимо того більше не можна було нїчого добути з него. На кождє питанє відповідав змінепим від болю голосом:

— Можу умерти і хочу вмерти, але нїколи не зізнаю.

Супротив того мусїли ми вдоволити ся тим, що знали. Було очевидне, що він скорше умре, як візнасть. Отже я велїв его пустити і віддав під строгий нагляд.

В найблизших годинах були ми заняті висилкою телєґрам до мінїстерства війни і приготовленями до нападу на ч. 166 в готели „під орлом".

Неспокійно було тої темної, зимової ночи. Справа розголосила ся і цїла залога була на ногах. Варту потроєно; нїхто не міг анї входити до кріпости, анї виходити, бо кождому грозила куля в лоб. Між тим я і Веб трохи успокоїлись, бо могли припускати, що внаслїдок арештовань майже всїх провідників, ворохобня стратила всї свої сили.

Я постановив завчасу удати ся до готелю „під орлом", увязнити там Б. Б. і відтак приготовити ся на принятє прочих ворохобників, коли-б они по одному стали там надходити. Було чверть на першу по півночи, коли я вийшов з кріпости з кільканайцятьма моїми людьми; побіч мене з руками звязаними на плечех ішов Віклов. Я сказав єму, що ми ідемо тепер під ч. 166 а коли би показало ся, що він нас обдурив або подав фальшиву вказівку, то ми будемо вже знати, як єго примусити до зізнаня правди.

Тихо і неоностереженно наближились ми до готелю. В комнатї, де був шинок, ще сьвітило ся, впрочім в цїлім домі було темно. Я попробував двері, они отворили ся і ми тихо увійшли та замкнули за собою двері на ключ. Відтак поздоймали ми чоботи з себе і я пустив ся до дверий шинку. Тут сидїв господар Нїмець на стільци і спав. Я осторожно его збудив, велїв здоймити чоботи і іти з нами. При тім приказав єму під загрозою поводити ся як найтихійше. Він послухав без супротивленя, одначе можна було по нїм пізнати, що наша поява немало его вразила. Ми велїли вести себе під ч. 166. Тихо як коти перейшли ми два чи три поверхи. Перейшовши довгі стїни опинились ми відтак перед одними скляними дверми, звідки видко було слабе сьвітло. Господар шепнув менї, що тут ч. 166. Я попробував двері — були замкнені. Тодї сказав я пошепки одному з найсильнїйших з поміж моїх людий, аби двері вивалив. Він запер ся і в одній хвили двері подали ся і ми вступили до середини. Я добачив сидячу стать чоловіка в ліжку, що саме при нашім вступленю до комнати загасив сьвічку, так що ми знов були в тьмі. Одним скоком опинились я на ліжку і обома колїнами та руками притиснув я лежачого так, що той мимо сильної оборони не міг рушити ся. Відтак виймив я мій револьвер і приложивши єму до чола зимне зелїзо і крикнув:

— Давайте скоро сьвітла! Вже его маю.

Засьвітили сїрник і при его блеску побачив я мого арештанта. Ради Бога! То була молода дївчина!

Я зараз еї пустив і злїз з ліжка. Моє положенє видалось менї трохи дурне. Кождий з нас дивив ся на сусїда немов засоромлений. Нїхто не знав що казати, так нагле і неожидано стрітила нас та несподїванка. Дївчина стала кричати і закрила лице. Тепер відозвав ся господар:

— Моя дочка мусїла щось злого зробити, правда?

— Ваша дочка? То ваша дочка?

— Так то моя дочка. Она приїхала нинї в ночи з Сінсінаті; трохи нездужає.

— Той хлопчище, як видко, знов мене обдурив! То не ч. 166, тут нема Б. Б. Тепер Віклов покажеть нам правдиве ч. 166, а як нї — Ого! а де хлопець?

Пропав як камінь у воду! А що ще гірше ми не могли без него нїчого вдїяти. Я проклинав свою дурноту, що не поставив коло него одного з моїх людий. Але тепер не було часу на роздумоване. Заходило питанє, що робити дальше? Дївчина могла остаточно бути Б. Б. Вправдї я в то не вірив, але переслухати еї не вадило. Тому велїв я моїм людям вступити до другої, порожної комнати і дав їм приказ увязнити кождого, хто хотїв би війти до комнати дївчини, а також давати позір і на господаря. Люди мали остати в готели аж до нових приказів. Відтак вернув я до кріпости, щоби пересьвідчити ся, чи всьо в порядку.

Там було справдї всьо в порядку і всьо остало й на дальше в порядку. Я не спав цїлу ніч, аби всього допильнувати і коли в ночи нїчого не стало ся, я з великою радостию зателєґрафував до мінїстерства війни, що над кріпостию Трембель повіває все ще американьска хоругов зі звіздами.

В-личезний камінь упав з моїх грудий. Одначе я все ще не залишив як найбільшої осторожности і держав всьо на поготівли, бо справа була досить поважна. Я велїв моїх вязнів приводити по одному і старав ся наклонити їх до зізнань — але всьо дармо. Они скреготали зубами, рвали собі волосє, однако не хотїли нїчого зізнати.

Около полудня прийшла вість о пропавшім хлопци. Єго бачили на дорозї на захід від кріпости о шестій годинї рано, в віддаленю яких 18 анґлїйських миль. Я велїв одному офіцирови від кінноти і одному цивільному пустити ся за ним. Они уїхали може двайцять миль і здалека побачили єго. Він перелїз через пліт і утомлений понїс ся півперек багнистої луки до великого, старосьвітского дому, що стояв на кінци села. Їздцї мусїли об'їхати невеличкий лїсок, щоби дістати ся до дому з другої сторони. Там позлазили з коний і війшли до кухнї. В кухни не було нїкого. Війшли до другої комнати, де також не застали нїкого. Одначе двері, що вели до великої комнати на передї дому, стояли отверті. Они як раз хотїли війти, коли почули якийсь тихий голос: хтось молив ся. Оба вадержали ся з пошанованем і офіцир заглянув крізь двері у ту комнату. Там побачив він старого, сивого чоловіка і стару женщину, що клячали в кутї. Старець молив ся і як раз скінчив, коли Віклов отворив двері від переду і війшов до середини. Обоє старих

Телеґрами.

Прага 29 грудня. В ческім соймі заявив маршалок Куденгове, що правительство буде підпирати всякі змаганя до згоди. Проєкт о безпосередних виборах в громад сільских буде поставлений на порядок дневний, аж коли сойм знову збере ся. — Пос. Герольд поставив внесене в справі державно правної адреси до корони.

Букарешт 29 грудня. На виводи Стурдзи, котрий жадав, щоби Румунія опирала ся на Росиї, заявив мінїстер справ заграничних, що відносини Румуниї до Росиї суть знамениті але Румунія, яко держава, що береже мир і цивілізацию на Всходї, мусить удержувати добрі відносини зі всїми державами, отже держить ся полїтики, котрої наслїдками були гостина австрийского цїсаря і сербского короля, принятє румуньского наслїдника престола в Москві, навязане добрих відносин з Грециєю, та помилуванє султаном Вірмен.

Софія 29 грудня. „Свобода" доносить, що Болгария має при помочи Франциї утворити черноморску фльоту, котрої комендантами мають бути росийскі офіцири.

Запросини до передплати.

Маю честь повідомити Высокопреподобне і Всечестнїйше Духовеньство, що невдовзї зачне ся друковати в нашій друкарнї в Жовкві в рускім перекладї цїнне дїльце кардинала Россїньольо п. з. „Правди вічні" і буде виходити зошитами місячно (всїх 16). Перший зошит появить ся з початком січня 1897. Знамените се дїльце стане дуже добрим підручником так для місионарів, як для загалу Духовеньства. Хто проте з Впр. і Всеч. Отцїв або і вірних кождого стану хотїв би се дїльце набути, най ласкаво поперед зголосить ся до Заряду друкарнї ОО. Василиянів в Жовкві з тим заявленем, чи бажає одержати цїле дїльце разом, чи поодинокими зошитами. Передплата цїлого дїла виносить 64 кр., поодинокого зошита 5 кр.

З належним поважанем
Др. Климент Сарницкий ч. сьв. В. В.

Переписка зі всїми і для всїх.

М. М. в Гвізд.: Хто хоче стати урядником при зелїзници, мусить мати бодай скінчену середну школу і матуру. Тогди мусить подавати подане до дотичної дирекциї руху, де хоче бути принятий і просити о то. Звичайно принимають лиш укінчених технїків і правників і по провізоричнім принятю стають опісля урядниками. До чисто манїпуляцийної роботи (н. пр. до переписуваня і т. п.) покликують по найбільшій части урядників руху, котрі вже довший час служать. Хто не має потрібних условий на урядника, той мусить подавати просьбу, щоби єму позволено зробити іспит інтелїґенцийний. Вимагають знаня тих предметів, які приписані для шкіл середних. Однакож, як нам сказано, при нинїшних обставинах трудно, щоби кого до того іспиту припустили, позаяк єсть велика маса фахових кандидатів з висшими студиями. Хто має войсковий іспит з інтелїґенциї або ранґу офіцира, може бути принятий. Таких людий придїлюють звичайно до служби на шляху і по якімсь часї мусить він складати фаховий іспит. Коли Ви маєте низшу ґімназию і два роки школи морскої, то Вам би все таки треба приготовити ся до іспиту інтелїґенцийного, а відтак подавати ся найлїпше до дирекциї руху в Станїславові. Розходить ся ще о то в якій школї маринарскій Ви були. Чи у войсковій? В такім случаю з якою ранґою Ви єї скінчили? По нашій думцї було би найлїпше, як би Ви поїхали до Коломиї і там у начальника стациї особисто поінформували ся. Той би Вам може яко чоловік фаховий і практик розповів де-що лїпше і показав відповідну дорогу. — **Василь С. в В.:** Чи за прозиване „мужиком" можете позивати — то сказав би Вам найлїпше якийсь адвокат. Нам видить ся, що нї, хоч у Ваших сторонах і сзрізь на Подїлю, а навіть і в Росиї слово „мужик" уважає ся за погірдливе. Найлїпше було би, коли-б наші селяни самі себе не називали анї „мужиками" анї „хлопами", а просто лиш селянами, бо одно і друге слово мають нинї погірдливе значінє, слово „хлоп" може ще більше, як „мужик". Хлоп пішло від стародавного слова „холоп", котрим називано всїх невільних людий. Холопом або невільником ставав кождий: кого у війнї взяли в неволю; хто сам себе при сьвідках продав в неволю; довжник, що не міг заплатити довгу; хто оженив ся з невільницею; хто родив ся з холопа і наконець хто на якийсь час запродав ся в неволю. Нинї кождий селянин вільний собі чоловік і не повинен анї сам себе називати „хлопом" та „мужиком", анї не дозваляти, щоби єго так називали. Нинї вже нема стану „хлопского", а єсть хиба лиш „селяньский" або „хлїборобский". Кождий, хто жиє на селї і робить коло хлїба, називає ся селянином або хлїборобом, все одно, чи він убирає ся в одежину з грубого, чи тонепького сукна, чи у него білі чи чорні руки, коби лиш були умиті та честні. Не називайте себе самі „мужиками" та „хлопами", то й нїхто вас не буде називати, а тогди й не треба буде позивати ся. — **М. Л. в Гор.:** Чи може Ви случайно не називаєте ся Миколай або Николай, коли допитуєте ся. Чому Русини сьвяткують урочисто день сьв. Николая а Поляки нї? Признаємось отверто, що Ви нас поставили своїм питанем в досить трудне положенє і не знаємо, чи вдоволить Вас наша відповідь. Що до Русинів, то кажуть, що руский король Данило, котрий мав свою столицю в Галичи і панував до 1264 р., мав особливу набожність до сьв. О. Николая. З того часу пішов звичай, що у нас в Галичинї сьвяткують Русини урочисто день сьв. Николая. Чому Поляки не сьвяткують? — Ну, хиба тому, що не сьвяткують. Впрочім спитайте якого латиньского сьвященика, може він Вам то скаже. Ми не знаємо. — **А. Р. в Кут.:** На солїтера (цїпяка) не можемо Вам подати нїякого лїку. То може зробити лиш лїкар і удайте ся до якогось. При лїченю головна річ в тім, щоби він цїлий вийшов, з головкою, бо коли урве ся при головцї і она лишить ся, то він буде знов відростати. А чи він вийде з головкою, чи нї, то знову лиш лїкар може Вам сказати, бо на тім треба уміти пізнати ся. — **Никола Б. в Ром.:** Дамо Вам знати аж на другий тиждень, і то не скорше аж в суботу, бо. 1 січня відбуде ся тягненє, а довідати ся можна аж тогди, коли до тутешних банків наспіють з Відня друковані списи. Головні виграні подамо в части господарскій.

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

побігло напротив него, обіймали єго і пестили. „Наш хлопець, наша дорога дитина! Слава Богу, найшов ся! Ми гадали, що умер, а він ще жиє!"

А тепер, пане, що ви на то скажете! Той молодий хлопець тут уродив ся, тут виховав ся і в своїм житю не був і пять миль поза селом, аж перед двома тиждиями утїк з хати і на моє нещастє прибіг до кріпости, щоби мене обдурити, обтуманити! То сьвята правда як євангелиє! Старий, учений сьвященик, що жив на пенсиї, був єго отець, а та стара женщина єго мати.

Тепер позвольте менї килькома словами пояснити поведенє хлопця: Показало ся, що він дуже радо читав ріжні кримінальні повісти і такі инші річи, а з того пішло у хлопця, що він любував ся думками о таємних подїях і неприроднім геройстві. Відтак читав в часописях о тайній роботї шпигунів ворохобничих посеред нашої армії і то здаєть ся вплинуло на єго уяву. Товаришем хлопця був через кілька місяців молодий, балакливий Американець, що кілька лїт служив за касиєра на однім кораблю, котрий курсував поміж Новим Орлеаном а кількома місцевостями положеними над Місісіпі о двіста до триста миль від того міста. Від него довідав ся хлопець о назві ріжних міст, кораблїв, о житю на кораблях і т. инші дрібницї. Я був в тих сторонах лише коротко і мало їх знаю, тому хлопець міг мене підійти. Уроженець Люїзияни виловив би єго був по кількох мінутах. А хочете знати, чому він казав, що радше умре, а не виявить деяких річий? Просто тому, бо не міг нїчого виявити! Цїлу історию о заговорі він видумав і не гадав навіть о нїй, а коли єго арештовано, не міг неодного пояснити. Так н. пр. не міг він зізнати, що було в листї писанім „симпатичним чорнилом", просто длятого, бо там таки нїчого не було, був чистий папір. Він не положив нїчого до гармати і навіть не гадав того робити, бо всї єго листи були писані до видуманих осіб і коли він відносив лист до стайнї, то все брав звідтам той лист, що єго день перед тим положив. О шнурі він цїлком не знав і не бачив єго, доки я єго не показав; але скоро довідав ся, де єго найдено, він зараз признав ся до него, щоби в своїх очах надати більше краси видумцї о заговорі. Він винайшов також і того Ґайльорде, котрого очевидно в Новім Йорцї при ул. Бондстріт ч. 15 нїколи не було, тим більше, що й згаданий дім збурено ще перед трема місяцями. Видумав „полковника", видумав кримінальні історії о тих трех бідних рекрутах, котрих я велїв арештувати, видумав Б. Б. і ч. 166, бо він і не знав, що в готели „під орлом" є таке число. Одним словом він був готовий видумувати всьо, що лише хто захотїв. Коли я єго питав о шпіґунів зпоза кріпости, описав менї точно чужинцїв, котрих бачив в тім готели і котрих імена случайно чув. Ах, він жив тодї, в тих кількох днях щасливим житєм і я гадаю, що він навіть вірив в дїйстність видуманих річий і то єго незвичайно тїшило.

Але нам наробив він чимало клопотів і журби. Як знаєте увязнили ми на єго зізнаня 15 до 20 осіб, замкнули їх в кріпости і держали під вартою. Кілька осіб були вояки і з тими я не мав богато клопоту, не потребував оправдувати ся. Але инші були горожани з найлїпших родин, з ріжних сторін краю і тут всякі оправдуваня і перепросини нї на що не здались. Они кричали, писали по часописях і здавало ся, що тому не буде кінця. А ті дві панї — одна була жінкою сенатора з Огайо, друга сестра епископа з Сан Францїско. Ах, тих насьмішок, гніву, обуреня, сльоз, які на мене полились з усїх сторін, я на віки не забуду. Старий, кулявий пан був ректором унїверситету з Філядельфії і приїхав на похорон свого сестрінця. Він очевидно не бачив Віклььова в своїм житю. Але не лише, що не був на похоронї і що єго замкнули — він ще мусїв ставати до ока з Віклььовом, котрий єго цїлком спокійно назвав фальшівником векслїв, торговцем невільниками, конокрадом і палїєм з ославленого розбійничого гнїзда Ґальвестон; і то іменно було, чого старий пан не міг менї забути і простити.

А міністерство війни! — От, лїпше не говорити о тім!

Надіслане.

Всїлякі купони

і вильосовані вартістні папери

виплачує

без потручення провізиї і коштів

Контора виміни

ц. к. упр. галиц. акц. Банку гіпотечного

☞ Контора виміни і віддїл депозитовий перенесений до льокалю партерового в будинку банковім. 100

За редакцию відповідає: Адам Кнеховский.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові улиця Кароля Людвика число 9, приймає абонамент на всі дневники по цінах оригінальних.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм.— Збірники на воду. — Комплетні уряджeня купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жаданє висилає ся катальоґи.

Апарати фотографічні

Прибори для фотографів так фахових як аматорів

Репродукциї найкрасших образів і діл штуки, рами, листви до рам, і т. п. предмети продає найдешевше найбільший фабричний склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **ЛЮДВИК ФАЙҐЛЬ** Пасаж Гавсмана 8.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.